

Voimaperheet (Strongest Families)

Kasvun tuki -luokitus: Vahva menetelmä

Intervention kohderyhmä:

Lapsiperheet

Intervention toteutus:

Yksilö/Perhe

Intervention tavoite:

Intervention tavoite on tunnistaa lapsen käytösongelmia varhaisessa vaiheessa terveydenhuollon peruspalveluissa ja ehkäistä lapsen käytöshäiriöiden muodostumista. Voimaperheillä tuetaan ja ohjataan vanhempaa kasvatuksellisissa haasteissa lapsiperheissä, joissa lapsella on käytösongelmia.

Intervention kuvaus:

Voimaperheet on digitaalinen interventio lapsiperheille, joissa alle kouluikäisellä lapsella on käyttäytymisongelmia. Interventio perustuu epidemiologiseen tutkimustietoon lapsuuden käytöshäiriöiden vaikutuksesta aikuisiän mielenterveyden ongelmiin (Sourander ym. 2007) ja vanhempainohjauksen tehokkuuteen perhekeskeisissä interventioissa lapsen käytöshäiriöiden ehkäisyssä. Voimaperheiden taustalla vaikuttaa tutkimustieto etäyhteyksien toimivuudesta terapeutin suhteen muodostuksessa. (Lingely-Pottie & McGrath 2006; 2008.) Voimaperheitä käyttävissä kunnissa Voimaperheet-kysely jaetaan nelivuotisneuvolan yhteydessä tuen tarpeen arvioimiseksi. Interventio toteutetaan Voimaperheet-perhevalmentajakoulutuksen saaneen perhevalmentajan ohjauksessa internet-sivustolla. Intervention alussa lapsi- ja perhekohtaiset sisällöt ja tavoitteet asetetaan yhdessä vanhempien kanssa. Voimaperheet kestää 3–4 kuukautta, jonka aikana perhevalmentaja on viikoittain yhteydessä perheeseen. Intervention jälkeen perhevalmentajat toteuttavat seurantaan puhelimitse.

Intervention saatavuus Suomessa:

Voimaperheet-perhevalmentajakoulutusta tarjotaan terveydenhuollon ammattihenkilöille. Koulutuksessa on strukturoitu koulutusohjelma sekä työnohjausta menetelmäuskollisuuden ja -taitojen varmistamiseksi. Voimaperheitä käyttävissä kunnissa tarjotaan koulutusta intervention käyttöönottoon. Koulutuksesta vastaa Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, jossa interventio on myös kehitetty yhteistyössä kanadalaisen Strongest Families -tutkimusryhmän kanssa. Voimaperheitä on kehitetty ja seurattu tutkimuksella useiden vuosien ajan. Interventio on käytössä noin kolmasosassa Suomen neuvoloita. Voimaperhe-interventiota tarjotaan digitaalisena, joten sitä voidaan käyttää alueille, joissa palveluita ei ole saatavilla.

Intervention tutkimus- ja vaikuttavuusnäyttö:

Voimaperheistä on tehty kolmea RCT-tutkimusta käsittänyt tutkimus Kanadassa (McGrath ym. 2011) ja suomalainen RCT-tutkimus (Sourander ym. 2016). Kanadalaistutkimuksessa todettiin, että tavalliseen hoitoon verrattuna interventioon osallistuneista lapsista psykiatrisen diagnoosin asettamisuus oli pienempi (McGrath ym. 2011). Suomalaistutkimuksessa havaittiin seurannassa interventioon osallistuneiden lasten (n = 232) käytöshäiriöiden vähentyneen merkitsevästi vertailuryhmään (n = 232) nähden (McGrath ym. 2013; Sourander ym. 2016). Kahden vuoden seurannan tulokset osoittivat interventioryhmän vanhemmuustaitojen parantuneen, interventioryhmän lasten hakeutuneen merkittävästi vähemmän lasten mielenterveyspalveluiden pariin ja käyttösoireiden olevan merkitsevästi alhaisempia verrattuna vertailuryhmään (Sourander ym. 2018). Voimaperheet-intervention osalta on vahvaa näyttöä käytösongelmien vähenemisestä alle kouluikäisillä lapsilla ja interventio luokitellaan vahvaksi menetelmäksi.

Kirjallisuus:

Lingley-Pottie P. & McGrath, P. J. (2006). A therapeutic alliance can exist without face-to-face contact. *Journal of Telemedicine and Telecare* 1, 396–399.

Lingley-Pottie P & McGrath P.J. (2008). A pediatric therapeutic alliance occurs with distance intervention. *Journal of Telemedicine and Telecare* 14, 236–240.

McGrath P., Lingley-Pottie P., Thurston C., MacLean, C., Cunningham, C., Waschbusch, DA., Watters, C. Stewart, S., Bagnell, A., Santor, D. & Chaplin, W. (2011). Telephone-based mental health interventions for child disruptive behavior or anxiety disorders: Randomized trials and overall analysis. *Journal of the American Academy of Child Adolescent Psychiatry*, 50, 1162–1172.

McGrath P.J., Sourander A., Lingley-Pottie P., Ristkari T., Cunningham C., Huttunen J., Filbert K., Aromaa M., Corkum P., Hinkka-Yli-Salomäki S., Kinnunen M., Lampi K., Penttinen A., Sinokki A., Unruh A., Vuorio J. & Watters C. (2013). Remote population-based intervention for disruptive behavior at age four: study protocol for a randomized trial of Internet-assisted parent training (Strongest Families Finland-Canada). *BMC Public Health* 13, 985.

Sourander A., Jensen P., Davies M., Niemelä, S., Elonheimo, H., Ristkari, T., Helenius, H., Sillanmäki, L., Piha, J., Kumpulainen, K., Tamminen, T., Moilanen, I. & Almqvist, F. (2007). Who is at greatest risk of adverse long-term outcomes? The Finnish from a boy to a man study. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 46, 1148–1161.

Sourander, A., McGrath, P.J., Ristkari, T., Cunningham, C., Huttunen, J., Lingley-Pottie, P., Hinkka-Yli-Salomäki, S., Kinnunen, M., Vuorio, J., Sinokki, A., Fossum, S. & Unruh, A. (2016). Internet-assisted parent training intervention for disruptive behavior in 4-year old children. A randomized clinical trial. *JAMA Psychiatry* 73, 378–87.

Sourander, A., McGrath, P., Ristkari, T., Cunningham, C., Huttunen, J., Hinkka-Yli-Salomäki, S., Kurki, M. & Lingley-Pottie, P. (2018). Two-year follow-up of internet and telephone assisted parent training for disruptive behavior at age 4. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*, 57, 658–668.